

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

БАКАЛАВР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

 / **А.М. Мамедов** /
4 вересня 2019 року

НАВЧАЛЬНА РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«Історія світової культури»
(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
052	Політологія
	назва спеціалізації
	Політичний менеджмент

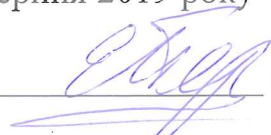
Розробники

Бурда І.О., канд. іст. н., доцент
Оксюковський П.П., доцент

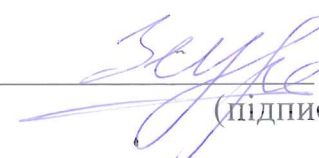
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

протокол №1 від 30 серпня 2019 року

Завідувач кафедри (Перегуда Є.В.).

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності (НМКС): "Політологія"

Протокол №1 від 30 серпня 2019 року

Голова НМКС (Згурська В.Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

БАКАЛАВР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

_____ / **А.М. Мамедов** /
4 вересня 2019 року

НАВЧАЛЬНА РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«Історія світової культури»
(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
052	<i>Політологія</i>
	назва спеціалізації
	Політичний менеджмент

Розробники

Бурда І.О., канд. іст. н., доцент
Оксюковський П.П., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

протокол №1 від 30 серпня 2019 року

Завідувач кафедри _____ (*Перегуда Є.В.*).

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності (НКМС): "Політологія"

Протокол №1 від 30 серпня 2019 року

Голова НКМС _____ (*Згурська В.Л.*)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2019-2020 рр.

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	на Кредитів	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	у тому числі									
					Л	Лр	Пз	КП	КР	РГ	р			
052	Політологія (Політичний менеджмент)	3	90	30	16		14		1			3	2	

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: заочна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	на Кредитів	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	у тому числі									
					Л	Лр	Пз	КП	КР	РГ	р			
052	Політологія (Політичний менеджмент)	3	90	16	8		8		1			3	4	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є вивчення історії світової культури, а саме акцентування уваги студентів на актуальних проблемах та напрямках світової культури в цілому, розуміння її стадіальності, інтеграційних процесах при збереженні ряду локальних особливостей, визначення ролі таких чинників, як соціально-економічний, демографічних, політичних, психологічний.

Головна мета курсу – дати цілісне уявлення студентам про сутність та еволюцію світового культурного процесу, а саме:

- дати фундаментальні знання з історії світової культури;
- навчити студентів науково аналізувати проблеми історії культури;
- сформувати основу для вивчення і пізнання сучасних культурних форм та процесів;

У програмі вивчення курсу використовується традиційний проблемно-хронологічний підхід. У відповідності до цього було сформовані такі **завдання**:

1. Прослідкувати закономірності і особливості розвитку світової культури.
2. Розглянути етапи культурного процесу в різних країнах та в різні епохи.
3. Показати динаміку досягнень світової культури в залежності від історичної епохи та континенту.
4. Визначити роль і місце світової культури для духовного розвитку сучасної людини.

Компетенції студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст	Результати навчання
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу. Здатність до аналізу синтезу й узагальнення інформації ,властивість сприймати ситуацію глобально, знаходити альтернативи ,робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних та концептах вразливі місця та хиби ,суперечності та неповноту аргументації ,прагнення до оптимальних рішень та умовиводів.	ПРН1-з. Розуміти предметну область і базову специфіку професійної діяльності. Знання класичних і сучасних теорій політики, основних принципів, методів і підходів до аналізу політичних явищ ,процесів та інститутів ПРН4-з. Базові знання щодо ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів. ПРН5-з. . Розуміти базові особливості реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічний, історичний та соціокультурний контекст функціонування та взаємодії. Здатність критично аналізувати ,оцінювати та
ЗК3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово. Вміння використовувати державну мову в усіх сферах	

	суспільного життя, зокрема у професійному спілкування .	застосовувати знання в контексті професійної діяльності.
ЗК 6	.Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. Самостійно навчатись і освоювати нові області, застосовуючи здобуті теоретичні знання та практичні вміння.	ПРН9-у. Вільно спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ПРН2-с. Здатність ефективно застосовувати загально-гуманітарні та політологічні знання в різних сферах життя.
ЗК9	.Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня з експертами з інших галузей знань. Здатність до ефективного комунікування та співпраці з колегами, толерантність до іншої та інакшої позиції.	
ФК1	Ерудиція у сфері політології . Розуміння загальної природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи основні віхи розвитку уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.	

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- переломні епохи в культурному розвитку людини;
- ключові поняття культурних епох;
- естетичні ідеали різних епох і народів;
- роль і місце класичного спадку світової культури в сучасній культурі;
- видатні досягнення в сфері культури різних епох;
- історичні та регіональні типи культур, їх динаміку, особливості, типи культурно-історичного спадку і способи трансляції культурної інформації.;
- правила підготовки, складання та оформлення індивідуального завдання.

вміти:

- розуміти суть предмету світової культури як науки і учбової дисципліни, її основи, методологічні принципи;
- організовувати свою інтелектуальну працю з урахуванням методичної специфіки гуманітарного знання;
- розуміти цінності різних народів та історичних епох;

- розбиратися у стилях та напрямках мистецтва, правильно співвідносити їх з конкретною історично-культурною епохою;
- використовувати отримані знання та навички для вивчення культури, збереження та освоєння культурного спадку;
- знайти джерела для аналізу культурно-історичної проблеми, оформити індивідуальне завдання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення курсу «Історія світової культури» здійснюється у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів над першоджерелами та навчально-методичною літературою, написання індивідуальних завдань (курскових робіт), модульного контролю, складання заліку.

Лекція є провідною формою навчального процесу, забезпечує системність знань. Наявність конспекту лекцій допоможе студентам здобути цілісні знання з опорою на новітні досягнення світової та вітчизняної соціогуманітарної науки. Викладач постійно оновлює, доопрацьовує, систематизує лекційний матеріал, подає його в навчально-орієнтованій інтерпретації.

Практичне заняття – колективна форма аудиторних занять, активний метод перевірки знань, якому передують лекція і самостійне опрацювання студентами першоджерел, посібників, підручників, поточних публікацій в друкованих та електронних ЗМІ, власного конспекту лекцій. Під час семінарів студенти виступають з підготовленими доповідями, беруть участь в обговоренні інших доповідей (дискусії), формулюють запитання, виступають з рецензіями, висловлюють власні оцінки, погляди, демонструють вміння та навички аналізу новітніх політичних процесів та явищ.

Плани практичних занять для студентів денної форми навчання охоплюють 8 тем з курсу «Історія світової культури» і розраховані на 16 годин лекційних та 14 годин практичних занять. Кожна тема містить окремі питання, висвітлення яких розкриває правову проблему в цілому. Плани семінарів розширюють, конкретизують і доповнюють лекційний курс.

Для підготовки кожної теми семінарів студентам пропонується список рекомендованої літератури, опрацювання якої дозволить ґрунтовно опанувати відповідну проблематику. Рекомендованою літературою можна скористатися на Освітньому сайті КНУБА, в читальному залі бібліотеки КНУБА, в навчально-методичному кабінеті кафедри політичних наук (ауд. 432). Крім того, бібліотека та навчально-методичний кабінет володіють розгалуженими фондами періодичних видань, ознайомлення з якими допоможе студентам актуалізувати отримані юридичні знання, зокрема вникнути в український політико-правовий вимір.

Під час роботи на семінарі студенти повинні продемонструвати свої знання вільно оперуючи засвоєним понятійно-категоріальним апаратом.

Високу оцінку студент отримує тоді, коли системно логічно висвітлює навчальну проблему своїми словами, користуючись власним конспектом та відповідними записами.

Перші доповіді з питань семінару варто розраховувати на 10-15 хв., як правило, з трибуни перед аудиторією. Подальше обговорення доповіді включає

такі форми участі в семінарі: доповнення, запитання, зауваження, побажання, розгорнута оцінка. Регламент участі в обговоренні доповіді – до 5 хв.

Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу раз на 2 тижні у середу о 15:20 в ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА.

ЗМІСТ КУРСУ

МОДУЛЬ 1.

ОСНОВНІ ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ, ЇЇ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ ЦІННОСТЕЙ ЛЮДСТВА

Змістовний модуль 1.

Світова культура від Античності до епохи Відродження

ТЕМА I. Вступ до курсу «Історія світової культури».

1. Історія світової культури як навчальна дисципліна. Історія світової культури як спеціальна історична дисципліна, об'єкт та предмет вивчення.

Осмислення історії світової культури видатними філософами та просвітниками XVIII-XIX ст. Дж. Віко, А.Тюрго, Ж.Кондорсе, І.Гердером, Ф.Шеллінгом, Г.Гегелем, О.Контом.

2. Методологічні принципи та методи вивчення історії світової культури. Загальнонаукові принципи та підходи до вивчення курсу. Категоріально-понятійний апарат курсу, основні підходи до визначення поняття «культура». Співвідношення понять «культура» та «цивілізація».

Структура культури: основні підходи до розуміння понять матеріальна, духовна, художня культура. Культура національна, наднаціональна, світова, а також культури соціальних груп, вікові, конфесійні, субкультури і т.д.

Поняття масової культури.

Періодизація історії світової культури. Основні підходи до виокремлення етапів.

Джерела вивчення історії культури.

Література

Перегида Є.В., Бурда І.О., Коцюбанська О.О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019)..

Перегида Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2018. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Історія світової культури: Навч. посібник. Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. Київ: Либідь, 2010. С. 5-34. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. С. 17-228. URL:

https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlenko_Yurii/Istoriia_svitovoi_tsyvilizatsii_Sotsiokulturnyi_rozvytok_liudstva/ (дата звернення: 01.08.2019).

Яковец Ю.В. История цивилизаций. Учеб. пособие для студ. гуманитар. вузов. 2-изд., перераб. и допол. С. 15-70. URL: <https://www.twirpx.com/file/2774207/> (дата звернення: 01.08.2019)..

ТЕМА 2. Культура первісного суспільства.

1. Сутність первісної культури. Її хронологічні межі. Первісна культура – основа усіх видів життєдіяльності людини. Стадії розвитку людини. Основні підходи до вивчення первісної культури: поділ за соціальним принципом та відповідно матеріалів виготовлення знарядь праці.

Синкретизм – ключова характеристика первісної культури. Основні ознаки синкретизму.

2. Перші форми релігії. Тотемізм, анімізм, магія, фетишизм. Виникнення культу предків, заборон на певні дії (табу).

Міфів, як основа духовного життя первісної людини. Міфологічна свідомість – невід’ємна ознака первісної культури, її основні характеристики.

3. Неолітична культури. Основні ознаки неолітичної культури, її хронологічні межі. Перші осередки виникнення землеробства та скотарства на землі. Культура періоду неоліту: мистецтво, релігія, архітектура.

4. Виникнення мови. Основні гіпотези. Передумови виникнення мови. Гіпотези божественного походження мови, свідомого створення мови, випадкового винайдення, звуконаслідування, ручних жестів. Взаємозв’язок розвитку людини та мови.

5. Наскальний живопис та мегалітична культура. Мистецтво в первісному суспільстві. Печерні малюнки європейського, азіатського, латиноамериканського континентів.

Мегаліти – комплексні кам’яні споруди. Їх загальна характеристика, функції, смислове значення.

1. Розвиток музики та медицини у первісному суспільстві.

Література

Перегида Є.В., Бурда І.О., Коцюбанська О.О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Перегида Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2018. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник. С.8-28. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/ISTORIA_Svit_kul_2006.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Історія світової культури: Навч. посібник. Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. Київ: Либідь, 2010. С. 35-63. URL:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. С. 229-275. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlenko_Yurii/Istoriia_svitovoi_tsyvilizatsii_Sotsiokulturnyi_rozvytok_liudstva/ (дата звернення: 01.08.2019).

Тейлор Э.Б. Первобытная культура. URL: http://www.pseudology.org/psychology/TaylorEB_PervobytnayaKultura2.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Всеобщая история искусств. В 6-ти томах. Под ред. А.Д.Чегодаева. М.: Госизд. «Искусство», 1956-1966.

Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. В 5 книгах. М.: Советская энциклопедия, 1962-1981.

Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. Редкол. В.М.Полевой (гл.ред.) и др. М.: Советская энциклопедия, 1986. Кн.1: А-М. 447 с. Кн.2. 432 с.

Элиаде М. Шаманизм и архаическая техника экстаза. *Декоративное искусство*. 1995. №1-2. С. 94-96.

ТЕМА 3. Культура Стародавнього Сходу.

1. Культура Стародавнього Єгипту. Технічна та інженерна справа в Єгипті. Обробка каменю, металу, глини. Технологія кам'яного будівництва (храмів-гігантів, пірамід). Сухопутні та річкові засоби комунікації в долині Нілу, будівництво дамб. Будівництво сільських та міських жител.

Мова, писемність, освіта Єгипту. Поява найдавнішого письма в Єгипті – поєднання піктограм, ідеограм, фонограм. Три стилі письма єгиптян. «Тексти пірамід». Виготовлення папірусу.

Науково-практичні знання. Симбіоз науково практичних знань та релігійно-міфологічного світогляду в Стародавньому Єгипті. Математичні, астрономічні, медичні знання, єгипетський календар.

Релігія та міфологія. Світоглядна система стародавніх єгиптян. Космогонічні міфи. Поклоніння та жертвоприношення. Культ священних тварин. Уявлення про потойбічний світ, «Книга мертвих».

Мистецтво Стародавнього Єгипту. Розвиток скульптури, скульптурні портрети, фаюмські портрети. Розвиток музики, театру.

2. Культура Стародавньої Месопотамії. Містобудівництво в Месопотамії. Перші намощені дороги.

Винайдення письма – клинопису. Система освіти. Бібліотечна справа. Розвиток математики, винайдення десятиричної системи обчислення, єдиної системи міри і ваги. Розвиток астрономії та астрології. Медична справа.

Правові знання Месопотамії, «Кодекс законів Хаммурапі». Зародження історичних знань.

Релігія та міфологія Стародавнього Сходу. Найбільш шановані культи: місячні, солярні, води, землі, мудрості та ін.

Розвиток літератури: міфи, епічні твори, молитви, псалми, гімни, обожнення царям, плачі, байки, прислів'я, казки, анекдоти. «Поема про Гельгамеша», збірка афоризмів «Повчання Ахікара».

Особливості архітектури Стародавнього Сходу. Зіккурати. Сакральне значення скульптури.

3. Культура Стародавньої Індії. Культурно-релігійний феномен Стародавньої Індії. Релігія Вед. Брахманізм. Упанішади. Зародження буддизму: основні етапи та напрямку. Індуїзм.

Багатомовність Стародавньої Індії. Санскрит – мова індоаріїв, її різновиди (ведична, епічна, класична).

Математичні знання Стародавньої Індії. Медичні знання.

Розвиток літератури: Веди, гімни Рігведи, епічні поеми, джатаки – розповіді про життєвий шлях Будди, авторська поезія (Калідаса, Бгартріхарі). Найдавніші індійські драми Ашвагхоші, Бхаса.

Розвиток індійської архітектури епохи Маур'їв та «золотого віку Гуптів». Буддійська храмова архітектура, скельні храми. Тематичне мистецтво скульптури. Гігантоманія в іконографії Будди.

Театр Ведійського періоду Індії. Староіндійські мелодії.

4. Культура Стародавнього Китаю. Розвиток ремесел: ткацтво, шовківництво, обробка дерева, металу.

Найдавніше письмо Китаю гуа, виникнення ієрогліфічного письма. Винайдення паперу.

Наукові знання. Розвиток математики, астрономії, хімічних та фізичних знань. Лікування травами, розвиток хірургії. Перші історичні китайські концепції. Китайська історіографія.

Перші міфологічні вірування стародавніх китайців. Поширення буддизму, даосизму. Конфуціанство.

Старокитайська література. Конфуціанські канони: «Книга перемін», «Книга історії», «Книга пісень», «Книга ритуалу», «Весна і осінь», «Бесіди і судження». Китайська поезія: пісні-геші, поеми-Фу.

Розвиток китайських розписів на різних матеріалах. Китайська кераміка. Палацова архітектура стародавнього Китаю.

Література

Перегида Є.В., Бурда І.О., Коцюбанська О.О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Перегида Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2018. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник. С. 29-98. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/ISTORIA_Svit_kul_2006.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Левчук Л.Т., Гриценко В.С., Єфименко В.В. та ін. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальн. посіб. С. 46-97, 139-163. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk636377.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

Історія світової культури: Навч. посібник. Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. Київ: Либідь, 2010. С. 64-107. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. С. 276-295. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlenko_Yurii/Istoriia_svitovoi_tsyvilizatsii_Sotsiokulturnyi_rozvytok_liudstva/ (дата звернення: 01.08.2019).

Яковець Ю.В. История цивилизаций. Учеб. пособие для студ. гуманитар. вузов. 2-изд., перераб. и допол. С.71-140. URL: <https://www.twirpx.com/file/2774207/> (дата звернення: 01.08.2019)..

Всеобщая история искусств. В 6-ти томах. Под ред. А.Д.Чегодаева. М.: Госизд. «Искусство», 1956-1966.

Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. В 5 книгах. М.: Советская энциклопедия, 1962-1981.

Огнева Е. Горные боги Тибета. *Декоративное искусство*. 1995. №1-2. С. 86-90.

Семенцова Э. Искусство Древнего Востока. *Очерки истории искусства: Сб.* М., 1987. С. 44-89.

ТЕМА 4. Культура греко-римського (античного) періоду.

1. Культура Стародавньої Греції.

Гомерівський період стародавньої Греції.

Культура Греції VIII – VI ст. до н.е. Містобудування грецьких полісів, їх благоустрій. Храмове будівництво. Грецькі ордери: дорійський та іонійський.

Дерев'яні, мармурові та бронзові статуї. Типи скульптур: оголена чоловіча та задріпована жіноча. Розписи на вазах. Коринфські та родоські вази. Чорнофігурний стиль розпису ваз. Теракотові статуєтки, різьба по каменю.

Грецька міфологія: верховні олімпійські боги, другорядні божества, що населяли гори, ліси, ріки, герої-родоначальники.

Початки філософії. Перші філософи: Фалес, Анаксимандр, Анаксимен, Піфагор, Геракліт, Ксенофан.

Грецька культура класичного періоду V – IV ст. до н.е. Піднесення храмового будівництва – храм Посейдона в Південній Італії та Зевса в Олімпії. Розбудова Афінського Акрополя. Архітектура Пелопонесу, узбережжя Малої Азії, Сицилії.

Створення класичної грецької скульптури: Поліклет, Фідій, Деметрій, Скопас. Живопис Полігнота, Аполлодора, Апеллеса.

Розвиток науки. Історичні твори Фукідида, Псевдоксенофонта, Геродота. Засновник раціональної медицини Гіппократ.

Матеріалізм в філософії: Анаксагор, Емпедокл, Демокріт. Софісти та Сократ. Платон. Аристотель.

Розвиток літературних жанрів драматичної поезії. Трагедії. Твори Есхіла «Перси», «Орестея», «Проникливий Прометей». Твори Софокла «Антигона», «Цар Едип» та Евріпіда «Медея». Комедії. Твори Аристофана «Хмари».

2. Культура Стародавнього Риму.

Вплив еллінізму на розвиток римської культури, релігії, виникнення римської поезії та драми. Римська комедія. Плавт. Теренцій. Луцій. Розвиток цирку і амфітеатру.

Архітектура давнього періоду римської історії. Храм богині Вести. Фортифікаційні споруди, будівництво доріг.

Римські скульптурні зображення: статуї та реалістичні портрети.

Римська культура республіканського періоду. Система освіти. Розвиток ораторського мистецтва та його основні напрямки: азіанізм та аттіцизм. Видатні оратори Аппій Клавдій, Марк Тулій Ціцерон, Марк Антоній, Луцій Ліциній Красс, Гай Юлій Цезар.

Розвиток художньої та наукової літератури. Історичні твори: «Записки про Галльську війну» та «Записки про громадянську війну» Гая Юлія Цезаря, «Змова Катіліни», «Югуртинська війна», «Листи до цезаря» Гая Саллюстія Кріспа. Римська поезія I ст. до н. е. Лукрецій Кар «Про природу речей», Гай Валерій Катулл.

Архітектура. Розбудова Риму за Сулли, Помпея, Цезаря. Реалістичні портрети римської скульптури. Живопис. Декоративний живопис у Помпеях.

Розвиток римського права. Основи цивільного права. Загальнонародне право. Преторський едикт. Реформа судочинства.

Римська культура періоду імперії. Епоха імператора Августа. «Золотий вік» римської культури. Поезія Вергілія, Горація, Овідія, Марціал, Ювенал. Поема Лукана «Фарсалия», проза «Сатирикон» Петронія. Гурток Мецената. Розбудова Риму в класичному римському стилі. Теоретичне обґрунтування архітектури в трактаті Марка Вітрувія Полліона «Про архітектуру». Стилізації римської скульптури.

Філософія Сенеки. Наукові твори Плінія Старшого, історичні твори Корнелія Таціта, біографічний жанр Светонія Транквілла та Плінія Молодшого.

Римська архітектура за часів Флавіїв та Антоніїв – грандіозне будівництво імператорів.

Реалістичні зображення римської скульптури та портрету. Продовження в живописі традицій римського та елліністичного стилів.

Виникнення християнства. Ранньохристиянські вчення: «Апокаліпсис» («Одкровення») Іоанна, послання апостола Петра, логії, Євангелія, «Діяння апостолів», «Вчення дванадцяти апостолів». Перші християнські громади. Гоніння на християн. Визнання християнської церкви державою та її роль у соціальному житті імперії.

Романізація культури в усіх частинах імперії.

Література

Перегуда Є.В., Бурда І.О., Коцюбанська О.О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Перегуда Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2018. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник. С. 99-149, 170-187. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/ISTORIA_Svit_kul_2006.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Левчук Л.Т., Гриценко В.С., Єфименко В.В. та ін. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальн. посіб. С. 323-372. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk636377.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

Історія світової культури: Навч. посібник. Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. Київ: Либідь, 2010. С. 108-200. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. С. 264-275. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlenko_Yurii/Istoriia_svitovoi_tsyvilizatsii_Sotsiokulturnyi_rozvytok_liudstva/ (дата звернення: 01.08.2019).

Яковець Ю.В. История цивилизаций. Учеб. пособие для студ. гуманитар. вузов. 2-изд., перераб. и допол. С. 71-140. URL: <https://www.twirpx.com/file/2774207/> (дата звернення: 01.08.2019)..

Всеобщая история искусств. В 6-ти томах. Под ред. А.Д.Чегодаева. М.: Госизд. «Искусство», 1956-1966.

Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. В 5 книгах. М.: Советская энциклопедия, 1962-1981.

Виппер Б.Р. Искусство Древней Греции. В 2-х тт. М.: Искусство, 1977. Т.1. 222 с. Т.2. 242 с.

Кантор К. Наследие Апеллеса: Об античных корнях ренессансного реализма и возрождении Возрождения. *Искусство*. 1987. №12. С. 42-46.

Массон В.М. Древнейший Иран: формирование и судьбы первых цивилизаций. *Мировая культура: традиции и современность: Сб.* М., 1991. С. 64-74.

Ушаков Г. Идеал против истины конкретный Рим против абстрактной Греции. *А.С.С.* 2000. №4. С. 96-97.

Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. Редкол. В.М.Полевой (гл.ред.) и др. М.: Советская энциклопедия, 1986. Кн.1: А-М. 447 с. Кн.2. 432 с.

ТЕМА 5. Культура Середньовіччя та Відродження.

1. Середньовічна європейська культура.

Культура доби Карла Великого, «Каролінзьке відродження» у сфері церковного та двірського життя. «Капітулярій про науки» 787 р., відкриття монастирських шкіл, придворна Академія в Ахені. Церковна архітектура. Письменник енциклопедист Рабан Мавр. Історичні твори: Павло Діакон «Історія лангобардів», Ейнхард «Життєпис Карла Великого».

Архітектура епохи середньовіччя. Романський та готичний стилі.

Освіта в епоху середньовіччя. Розвиток шкільництва. Перші європейські університети – Болонський, Паризький, Оксфордський, ін.

Розвиток науки. Математика, астрономія, географія, риторика, медицина.

Література. Нові підходи до історіописання. Анналі, хроніки, історії чи діяння. Героїчний епос. «Оповідь про Беовульфа, невідомого втора, сага «Старша Едда» та «Молодша Едда» Сноррі Стурлусон, «Пісня про Роланда», «Пісня про Сіда», «Пісня про Нібелунгів».

2. Лицарська культура. Історія виникнення лицарської культури. Середньовічний кодекс честі лицаря. Лицарський епос. «Легенди про короля Артура та рицарів Круглого столу». Тема куртуазного кохання в творах Кретьєна де Труа «Парцифаль» та ін. Лицарські турніри.

3. Культура Візантійської імперії – перша християнська культура. Релігійна література. Візантійські храми. Іконопис.

4. Культура епохи Відродження. Повернення до античних ідеалі. Живопис епохи Ренесансу. Джотто ді Бондоне, Леонардо да Вінчі, Сандро Ботічеллі, Ієронім Босх, Німецька школа епохи Відродження. А.Дюрер, А.Альтдорфер, Г.Гольбейн-молодший.

Розвиток міст. Містобудування. Магдебурзьке право.

Реформація – рух за оновлення церкви і всього суспільства. Література епохи Реформації. М.Лютер, Е.Роттердамський, У. фон Гуттен.

Розвиток науки і техніки, винайдення друкарського станка.

5. Культура Близького і Середнього Сходу у середньовіччі. Арабо-ісламська культура. Культура та релігії доісламської Аравії (період «джахілії»). Становлення класичної арабської мови. Ханіфізм. Діяльність пророка Мухаммада. Коран - священна книга мусульман. Виникнення ісламу, його догматика та соціально-етичні принципи. Течії та напрямки в ісламі: суннізм, шійїзм.

Культ знання та система освіти в арабо-мусульманському суспільстві. Наукові досягнення. Релігійно-філософська думка. Аль-Кінді, аль-Фарабі, аль-Газалі, Ібн Рушд (Аверроес). Історичні та філологічні дисципліни. Ібн Халдун, ат-Табарі. Розвиток точних і природничих наук. Аль-Біруні, аль-Хорезмі, аль-Баттані, Ібн Хаййан. Географія і мореплавство. Аль-Ідрісі, аль-Мукаддісі, аль-Масуді. Медицина. Ібн Сіна (Авіценна), ар-Разі.

Розквіт поезії. Абу Нувас, Ібн аль-Мутаззім, Абу Фірас, аль-Мутанаббі, Абу аль-Мааррі. Арабська проза. Перекладацька діяльність в Халіфаті. Арабська писемність і каліграфія. Драматичне мистецтво: тіньовий театр, ляльковий театр, шійтські містерії. Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво. Арабеска, мініатюра. Архітектура і будівництво. Зовнішність класичного мусульманського міста. Типи мечетей - арабська, іранська, турецька. Музика в арабо-ісламській культури.

Література

Перевода Є.В., Бурда І.О., Коцюбанська О.О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Перегуда Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2018. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник. С. 150-288. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/ISTORIA_Svit_kul_2006.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Левчук Л.Т., Гриценко В.С., Єфименко В.В. та ін. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальн. посіб. С. 6-45, 323-372. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk636377.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

Історія світової культури: Навч. посібник. Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. Київ: Либідь, 2010. С. 201-303. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. С. 301-307. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlenko_Yurii/Istoriia_svitovoi_tsyvilizatsii_Sotsiokulturnyi_rozvytok_liudstva/ (дата звернення: 01.08.2019).

Яковець Ю.В. История цивилизаций. Учеб. пособие для студ. гуманитар. вузов. 2-изд., перераб. и допол. С. 141-256. URL: <https://www.twirpx.com/file/2774207/> (дата звернення: 01.08.2019)..

Всеобщая история искусств. В 6-ти томах. Под ред. А.Д.Чегодаева. М.: Госизд. «Искусство», 1956-1966.

Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. В 5 книгах. М.: Советская энциклопедия, 1962-1981.

Конрад Д. Империи Африки. Пер. с англ. А.П. Романова. М.: ООО ТД «Издательство Мир книги», 2007. 128 с.

Сомервилл Б. Империя инков. Пер. с англ. А.П. Романова. М.: ООО ТД «Издательство Мир книги», 2007. 128 с.

Гуляев В.И. Забытые города майя: Проблемы искусства и архитектуры. М.: Искусство, 1984. 184 с.

Гуревич А.Я. Культура и общество средневековой Европы глазами современников. М.: Искусство, 1989. 366 с.

Джумаев А. Искусство в мире ислама: единство принципов в многообразии проявлений. *Творчество*. 1991. №9. С. 26-28.

Кантор К. Ренессанс и мы. *Декоративное искусство*. 1988. №1. С. 29-31.

Либман М.Я. Позднее средневековье и начало Нового времени: опыт комплексного исследования. *Мировая культура: традиции и современность: Сб.* М., 1991. С. 225-235.

Либман М.Я. Немецкий художник эпохи Возрождения в социальной структуре его времени. *Светское искусствознание: Сб.статей*. М., 1990. Вып.26. С. 272-284.

Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. Редкол. В.М.Полевой (гл.ред.) и др. М.: Советская энциклопедия, 1986. Кн.1: А-М. 447 с. Кн.2. 432 с.

Ремпель Л.И. Узловые вопросы изучения искусства средневековой Средней Азии. *Искусство Среднего Востока*. М., 1978. С. 21-33.

Рутенберг В.И. Титаны Возрождения. Век XVI, век XX. *Мировая культура: традиции и современность*: Сб. М., 1991. С. 277-279.

Сулейманова Ф. Миниатюра Востока. *Наше наследие*. 1991. №5. С. 28-37.

Змістовний модуль 2.

Світова культура від Нового часу до XXI ст.

ТЕМА 6. Культура Нового часу Західної Європи.

1. Еволюція світогляду та культури. Зміни у системі світосприймання та поширення нових ідей у суспільстві. Вплив на європейський культурний процес Англії та Франції. Видатні здобутки науковців. М.Коперник, Й.Кеплер, І.Ньютон, У.Гарвей. Філософські погляди Декарта, Спінози, Ф.Бекона, Т.Гоббса, Дж. Локка. Німецька класична. Спадщина просвітителів Вольтера, Монтеск'є, Руссо.

2. Характеристика художніх стилів. Стилістичний дуалізм XVII ст. Повернення до давньогрецьких ідеалів. Класицизм. Живопис бароко. А.Караччі, А.Веласкес, П.Рубенс, Ван Дейк, Рембрандт, П.Рубенс, М.Караваджо.

Класицизм та бароко в архітектурі. Л.Берніні, Б.Растреллі. Палацові комплекси. Розвиток садово-паркового мистецтва. «Французькі» та «англійські» парки.

Започаткування стилю рококо. Художники рококо.

Художня культура другої половини XIX ст. Імпресіонізм. Дебюссі, Верлен, Мане, Моне, Ренуар. Символізм.

Література Нового часу. Творці романтизму та реалізму.

Музика. Виготовлення музичних інструментів. Страдіварі, Гварнері. Піднесення опери, симфонії, ін. музичних жанрів. Й.С.Бах, В.А.Моцарт.

Література

Перегуда Є.В., Бурда І.О., Коцюбанська О.О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Перегуда Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2018. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981>. (дата звернення: 01.08.2019).

Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник. С. 289-370. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/ISTORIA_Svit_kul_2006.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Левчук Л.Т., Гриценко В.С., Єфименко В.В. та ін. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальн. посіб. С. 323-372. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk636377.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

Історія світової культури: Навч. посібник. Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. Київ: Либідь, 2010. С. 304-398. URL:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. С. 308-332. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlenko_Yurii/Istoriia_svitovoi_tsyvilizatsii_Sotsiokulturnyi_rozvytok_liudstva/ (дата звернення: 01.08.2019).

Яковец Ю.В. История цивилизаций. Учеб. пособие для студ. гуманитар. вузов. 2-изд., перераб. и допол. С. 141-256. URL: <https://www.twirpx.com/file/2774207/> (дата звернення: 01.08.2019)..

Всеобщая история искусств. В 6-ти томах. Под ред. А.Д.Чегодаева. М.: Госизд. «Искусство», 1956-1966.

Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. В 5 книгах. М.: Советская энциклопедия, 1962-1981.

Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. Редкол. В.М.Полевой (гл.ред.) и др. М.: Советская энциклопедия, 1986. Кн.1: А-М. 447 с. Кн.2. 432 с.

Хаберль К. Диалог с культурой Запада. *Творчество*. 1990. №1. С. 25-26.

ТЕМА 7. Особливості розвитку світової культури у модерний та постмодерний період.

1. **Модерн.** Загальна характеристика періоду. Часові межі. Зміни в ідеалах, поглядах, світогляді, повсякденному житті європейців. Нові підходи до вивчення людини. Виникнення психоаналізу та його вплив на мистецтво.

Виникнення масової культури. Нові індустріальні міста, урбанізація. Основні течії модернізму в мистецтві: фовізм, кубізм, футуризм, конструктивізм, абстракціонізм, експресіонізм, дадаїзм, сюрреалізм.

Поява кінематографа. Перетворення кіно в мистецький жанр. Німе кіно. Звукове кіно. Ігрове та документальне кіно.

Модернізм в архітектурі Західної Європи та Північної Америки. Основні стилі на напрямки.

2. **Постмодернізм.** Зародження постмодернізму та його визначальні риси. Взаємозв'язок постмодернізму з технічним, політичним, економічним, соціальним розвитком людства. Відмінність постмодернізму та модернізму. Постмодернізм в філософії, архітектурі, літературі, мистецтві.

Сучасне мистецтво, його жанрові прояви.

Література

Перегида Є.В., Бурда І.О., Коцюбанська О.О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Перегида Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2018. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник. С. 371-407. URL:

http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/ISTORIA_Svit_kul_2006.pdf
(дата звернення: 01.08.2019).

Левчук Л.Т., Гриценко В.С., Єфименко В.В. та ін. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальн. посіб. С. 323-372. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk636377.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. С. 333-339. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlenko_Yurii/Istoriia_svitovoi_tsyvilizatsii_Sotsiokulturnyi_rozvytok_liudstva/ (дата звернення: 01.08.2019).

Яковец Ю.В. История цивилизаций. Учеб. пособие для студ. гуманитар. вузов. 2-изд., перераб. и допол. С. 257-341. URL: <https://www.twirpx.com/file/2774207/> (дата звернення: 01.08.2019)..

Всеобщая история искусств. В 6-ти томах. Под ред. А.Д.Чегодаева. М.: Госизд. «Искусство», 1956-1966.

Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. В 5 книгах. М.: Советская энциклопедия, 1962-1981.

Гера М. Раздумья о постмодернизме: Заметки художницы. *Искусство*. 1990. №3. С. 51-53.

Коровин А. «Массовая культура» в изменяющемся мире. *Политическое образование*. 1989. №11. С. 83-89.

Лиотар Ж-Ф. Так что же такое «post». *Декоративное искусство*. 1997. №1-2. С. 83-84.

Малинина Т. Взаимодействие искусств как стилеобразующий фактор: постмодернизм. *Творчество*. 1991. №8. С. 9-12.

Модернизм: Анализ и критика основных направлений. Сб.ст. Под ред. В.В.Ванслова, М.Н. Соколова. М.: Искусство, 1987. 306 с.

Монстры постмодернизма. *А.С.С.* 2000. №34. С. 88-91.

Никитин В. Рядом с постмодернизмом. *А.С.С.* 2000. №4. С. 84.

Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. Редкол. В.М.Полевой (гл.ред.) и др. М.: Советская энциклопедия, 1986. Кн.1: А-М. 447 с. Кн.2. 432 с.

Тарасенко Н. В поисках утраченной истории. Парадоксы «тематического постмодернизма». *Искусство*. 1985. №2. С. 42-47.

Хан-Магомедова В. Двуликий Янус постмодернизма. *Творчество*. 1989. №12. С. 17-19.

Шестаков В. О критике модернизма и буржуазной массовой культуры. *Декоративное искусство*. 1986. №2.

ТЕМА 8. Культурний розвиток країн Азії, Африки, Латинської Америки.

1. Культура Африки. Політичний розвиток країн Африки у ХХ ст. та розвиток культури. Виникнення професійного мистецтва.

Європейський вплив на розвиток культури країн Африки. Поєднання європейських та африканських традицій в мистецтві. Основні художні школи в Африці в ХХ ст. Продовження традицій народного промислу.

Розвиток архітектури. Народне житло та сучасне міське будівництво. Самобутність африканського живопису та архітектури.

2. Культура країн Азії. Культура Японії: зародження капіталістичних відносин та формування нації, вплив на культуру. Особливості японського живопису «ніхонга» та «його». Розвиток графічного мистецтва. «Пролетарська» культура Японії. Самобутність японської архітектури.

Культура Японії другої половини ХХ ст. Мистецтво після бомбардування Хіросіми та Нагасакі. Сучасний розвиток японської культури.

Архаїчна культура Китаю та зародження нових тенденцій на початку ХХ ст. Архітектура двірцевого та храмового типу в Китаї. Стиль китайського живопису «гохуа» та школа «гоцуй». Розвиток гравюри.

Культура Китаю в другій половині ХХ ст. Новий розвиток будівництва та архітектури. Культура часів Мао Цзе-Дуна. Перші прояви постмодернізму в Китаї.

Культура країн Арабського Сходу у ХХ ст., вплив політичних подій на розвиток мистецтва. Мистецькі школи. Поєднання європейського стилю та місцевого зодчества в архітектурі країн Сходу.

3. Культура країн Латинської Америки. Мистецтво революційних змін кінця ХІХ – початку ХХ ст. Основні мистецькі школи. Становлення авторитарних режимів в країнах Латинської Америки в ХХ ст. та розвиток культури. Іспанський та португальський вплив. Успіхи латиноамериканської архітектури. Видатні архітектори.

Літературна спадщина латиноамериканських письменників.

Література

Перевода Є.В., Бурда І.О., Коцюбанська О.О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Перевода Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2018. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019).

Левчук Л.Т., Гриценко В.С., Єфименко В.В. та ін. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальн. посіб. С 6-322, 373-429. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk636377.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

Всеобщая история искусств. В 6-ти томах. Под ред. А.Д.Чегодаева. М.: Госизд. «Искусство», 1956-1966.

Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. В 5 книгах. М.: Советская энциклопедия, 1962-1981.

Джумаев А. Искусство в мире ислама: единство принципов в многообразии проявлений. *Творчество*. 1991. №9. С. 26-28.

Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. Редкол. В.М.Полевой (гл.ред.) и др. М.: Советская энциклопедия, 1986. Кн.1: А-М. 447 с. Кн.2. 432 с.

Шишкина Г. Живопись и поэзия. Современные японские художники. *Художник*. 1989. №8. С. 58-61.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 10-15 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання

1. Міфи первісного суспільства.
2. Культове призначення пірамід у стародавньому Єгипті.
3. Писемність та література стародавнього Єгипту.
4. Культове призначення зіккуратів у Шумері.
5. Винайдення клинопису та розвиток літератури Шумеру, Вавилону та Ассирії.
6. Виникнення театру та драматургії у стародавній Індії.
7. Визначні досягнення матеріальної культури стародавнього Китаю.
8. Особливості культурної та духовної традиції японських самураїв у часи Середньовіччя.
9. Особливості та основні напрями розвитку культури Візантії.
10. Розвиток освіти і науки у країнах Європи у XI – XV ст.
11. Феномен рицарської культури в епоху раннього Середньовіччя.
12. Поетична література ранньосередньовічної Європи: епоха трубадурів та вагантів.
13. Творчий внесок у світову культуру Леонардо да Вінчі.
14. Вплив мусульманської науки на розвиток європейської в епоху Середньовіччя.
15. Вплив ідей гуманізму на розвиток мистецтва епохи Ренесансу.

16. Готичний стиль та його відображення в архітектурі.
17. Культура Османської імперії у класичну добу XIV-XVII ст.
18. Театр епохи класицизму в Європі.
19. Класична трагедія XVII ст.: Жан Батіст Мольєр.
20. Літературні герої епохи романтизму в Європі.
21. Література епохи реалізму (на прикладі творчості А.Дюма та О. де Бальзака).
22. Проникнення масової культури в літературу.
23. Зародження кіномистецтва та його роль у розвитку культури.
24. Постмодернізм та його світоглядні характеристики.
25. Наука та література античної Греції.
26. Релігія античної Греції.
27. Візантійський придворний церемоніал
28. Побут та звичаї візантійців у VII – XII ст.
29. Синкретизм язичницьких та християнських уявлень середньовічного суспільства.
30. Середньовічні європейські монастирі.
31. Культура часів Великої французької буржуазної революції 1789 р.
32. Елітарна та масова культура в сучасному суспільстві.
33. Сім чудес світу.
34. Традиція військового мистецтва Стародавнього Китаю.
35. Театральне мистецтво Стародавньої Греції.
36. Феномен римського права.
37. Великі художники епохи Відродження в Європі (за вибором студента).
38. Головні течії модернізму в живописі XX ст.
39. Стилістичні особливості творчості П.Пікассо.
40. Витоки зародження стилю барокко.
41. Мистецтво епохи неоліту.
42. Розписи буддистських храмів.
43. Китайський живопис.
44. Історія виникнення писемності.
45. Символіка візантійської ікони.
46. Шедеври візантійської мозаїки.
47. Мистецтво вітражів.
48. Мистецтво ікебани.
49. Культура доколумбових цивілізацій (на прикладі однієї, за вибором студента).
50. Життя та людина в творчості художників імпресіоністів.
51. Художні досягнення сучасного кінематографу.
52. Основні напрямки сучасного мистецтва (за вибором студента).
53. Стародавні цивілізації Африканського континенту.
54. Особливості культури країн Латинської Америки (за вибором студента).
55. Сучасне мистецтво, його жанрові прояви.

МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Вивчення курсу «Історія світової культури» в організаційному плані здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка спрямована на активізацію поглибленого засвоєння студентами конституційно-правових явищ, сучасних державно-правових відносин і політичних процесів і самостійну творчу роботу з формування власної правової культури.

Рейтингова оцінка з дисципліни – це сума оцінок (балів) усіх видів навчання студентів, які передбачаються навчальною програмою. До них відносяться :

- відвідування лекцій і наявність та якість конспектів лекцій;
- відвідування семінарів та участь в них:
 - а) виступи з доповідями ,
 - б) доповнення доповідей,
 - г) вміння формулювати і ставити питання, вести дискусії
- написання та захист індивідуальних завдань.

Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – студент) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності студентів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, тощо); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в

робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Студент, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100- бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо студент вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково- педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності студентів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих студентом протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому

При оцінюванні знань студентів використовується чотирибальна шкала оцінювання (5, 4, 3, 2), яка водночас приводиться у відповідність до європейської шкали оцінювання ECTS за таблицею:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти II семестр (залік)

Поточне оцінювання та самостійна робота		ІЗ	Сума
М1			
ЗМ1	ЗМ2		
30	30	40	100

ПИТАННЯ МОДУЛЬНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття культура, функції та чинники формування культури.
2. Лінійний та цивілізаційний підходи до вивчення історії світової культури.
3. Культура первісного суспільства. Поява первісної міфології та символізму.
4. Релігійні культи первісного суспільства: анімізм, тотемізм, магія.
5. Розвиток писемності: піктографія та ідеографія.
6. Міфологія та релігія Месопотамії.
7. Особливості культурного розвитку Шумеру, Вавилону, Ассирії.
8. Міфологія і релігійні уявлення давніх єгиптян, їх взаємозв'язок із науковими знаннями та архітектурою.
9. Періоди культурного розвитку Давнього Єгипету.
10. Література та філософсько-релігійна система Давньої Індії як основа індійської цивілізації.
11. Давньоіндійські університети та наукові досягнення.
12. Традиційні культи та формування етично-філософських систем (конфуціанство та моїзм) в Давньому Китаї.
13. Прогрес науки, медицини в Давньому Китаї та його підвалини.
14. Періодизація розвитку давньогрецької культури.
15. Давньогрецька міфологія.
16. Розвиток науки та філософії в Давній Греції.
17. Поняття елліністична культура: ареал розповсюдження та її особливості.
18. Міфологія та пантеон богів у Давньому Римі.
19. Періодизація розвитку історія та культури Давнього Риму.

20. Поява, розвиток та розповсюдження християнства та його вплив на подальший розвиток культури Європи.
21. Особливості середньовічної культури Китаю.
22. Роль християнства та церкви в формуванні ранньосередньовічної культури.
23. Лицарська субкультура як невід'ємний елемент культури ранньосередньовічної доби.
24. Романський стиль та готика: стильові напрями розвитку ранньосередньовічної архітектури та скульптури.
25. Основні характеристики епохи Ренесансу.
26. Основні характеристики епохи Просвітництва.
27. Розвиток філософської думки в епоху Просвітництва.
28. Літературний процес в епоху Просвітництва.
29. Основні характеристики епохи романтизму.
30. Літературний процес в епоху романтизму та його характерні особливості.
31. Основні характеристики епохи модернізму.
32. Розвиток і характерні особливості розвитку літературного процесу епохи модернізму.
33. Кіномистецтво як невід'ємна складова культури модернізму.
34. Постмодернізм – сукупність світоглядних ідей розвитку сучасного соціокультурного простору.
35. Кіномистецтво та його роль у культурному просторі сучасності.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.

2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення

Перегуда Є.В., Бурда І.О., Коцюбанська О.О. Історія світової культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 144 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019)..

Перегуда Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: тексти лекцій. К.: КНУБА, 2017. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019)..

Перегуда Є.В., Бурда І.О. Історія світової культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2018. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=981> (дата звернення: 01.08.2019)..

Додаткова література

Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/ISTORIA_Svit_kul_2006.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Левчук. Історія світової культури. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.

Левчук Л.Т., Гриценко В.С., Єфименко В.В. та ін. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальн. посіб. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk636377.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

Історія світової культури: Навч. посібник. Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. Київ: Либідь, 2010. 368 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlenko_Yurii/Istoriia_svitovoi_tsyvilizatsii_Sotsiokulturnyi_rozvytok_liudstva/ (дата звернення: 01.08.2019).

Тейлор Е.Б. Первобытная культура. URL: http://www.pseudology.org/psychology/TaylorEB_PervobytnayaKultura2.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. 2-е вид. Пер. Грицайчук К., Ефремов Ю., Ларікова О. К.: Vivat, 2019. 576 с.

Яковец Ю.В. История цивилизаций. Учеб. пособие для студ. гуманит. вузов. 2-изд., перераб. и допол. URL: <https://www.twirpx.com/file/2774207/> (дата звернення: 01.08.2019)..

Література з фондів КНУБА

Всеобщая история искусств. В 6-ти томах. Под ред. А.Д.Чегодаева. М.: Госизд. «Искусство», 1956-1966.

Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. В 5 книгах. М.: Советская энциклопедия, 1962-1981.

Конрад Д. Империи Африки. Пер. с англ. А.П. Романова. М.: ООО ТД «Издательство Мир книги», 2007. 128 с.

Сомервилл Б. Империя инков. Пер. с англ. А.П. Романова. М.: ООО ТД «Издательство Мир книги», 2007. 128 с.

Брелин Я. Из светлых дней Эллады: Очерки древне-греческой культуры. М.: Издательство Сытина, 1914. 154 с.

Виппер Б.Р. Искусство Древней Греции. В 2-х тт. М.: Искусство, 1977. Т.1. 222 с. Т.2. 242 с.

Гера М. Раздумья о постмодернизме: Заметки художницы. *Искусство*. 1990. №3. С. 51-53.

Гуляев В.И. Забытые города майя: Проблемы искусства и архитектуры. М.: Искусство, 1984. 184 с.

Гуревич А.Я. Культура и общество средневековой Европы глазами современников. М.: Искусство, 1989. 366 с.

Джумаев А. Искусство в мире ислама: единство принципов в многообразии проявлений. *Творчество*. 1991. №9. С. 26-28.

Кантор К. Наследие Апеллеса: Об античных корнях ренессансного реализма и возрождении Возрождения. *Искусство*. 1987. №12. С. 42-46.

Кантор К. Ренессанс и мы. *Декоративное искусство*. 1988. №1. С. 29-31.

Коровин А. «Массовая культура» в изменяющемся мире. *Политическое образование*. 1989. №11. С. 83-89.

Либман М.Я. Позднее средневековье и начало Нового времени: опыт комплексного исследования. *Мировая культура: традиции и современность: Сб.* М., 1991. С. 225-235.

Либман М.Я. Немецкий художник эпохи Возрождения в социальной структуре его времени. *Светское искусствознание: Сб.статей*. М., 1990. Вып.26. С. 272-284.

Лиотар Ж-Ф. Так что же такое «post». *Декоративное искусство*. 1997. №1-2. С. 83-84.

Малинина Т. Взаимодействие искусств как стилеобразующий фактор: постмодернизм. *Творчество*. 1991. №8. С. 9-12.

Массон В.М. Древнейший Иран: формирование и судьбы первых цивилизаций. *Мировая культура: традиции и современность: Сб.* М., 1991. С. 64-74.

Модернизм: Анализ и критика основных направлений. Сб.ст. Под ред. В.В.Ванслова, М.Н. Соколова. М.: Искусство, 1987. 306 с.

Монстры постмодернизма. *А.С.С.* 2000. №34. С. 88-91.

Никитин В. Рядом с постмодернизмом. *А.С.С.* 2000. №4. С. 84.

Огнева Е. Горные боги Тибета. *Декоративное искусство.* 1995. №1-2. С. 86-90.

Популярная художественная энциклопедия: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. Редкол. В.М.Полевой (гл.ред.) и др. М.: Советская энциклопедия, 1986. Кн.1: А-М. 447 с. Кн.2. 432 с.

Ремпель Л.И. Узловые вопросы изучения искусства средневековой Средней Азии. *Искусство Среднего Востока.* М., 1978. С. 21-33.

Рутенберг В.И. Титаны Возрождения. Век XVI, век XX. *Мировая культура: традиции и современность: Сб.* М., 1991. С. 277-279.

Семенцова Э. Искусство Древнего Востока. *Очерки истории искусства: Сб.* М., 1987. С. 44-89.

Сулейманова Ф. Миниатюра Востока. *Наше наследие.* 1991. №5. С. 28-37.

Тарасенко Н. В поисках утраченной истории. Парадоксы «тематического постмодернизма». *Искусство.* 1985. №2. С. 42-47.

Ушаков Г. Идеал против истины конкретный Рим против абстрактной Греции. *А.С.С.* 2000. №4. С. 96-97.

Хаберль К. Диалог с культурой Запада. *Творчество.* 1990. №1. С. 25-26.

Хан-Магомедова В. Двуликий Янус постмодернизма. *Творчество.* 1989. №12. С. 17-19.

Шестаков В. О критике модернизма и буржуазной массовой культуры. *Декоративное искусство.* 1986. №2.

Шишкина Г. Живопись и поэзия. Современные японские художники. *Художник.* 1989. №8. С. 58-61.

Элиаде М. Шаманизм и архаическая техника экстаза. *Декоративное искусство.* 1995. №1-2. С. 94-96.

Інформаційні ресурси

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: org2.knuba.edu.ua.

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.